

DNA-test bij borstkanker

Uw arts of verpleegkundig specialist heeft met u gesproken over een DNA-test. Met een DNA-test kunnen we onderzoeken of u een erfelijke aanleg hebt voor borstkanker. Hier kunt u alle informatie over een DNA-test nog eens rustig nalezen. Hebt u nog vragen, neem dan contact op met uw behandelend arts of verpleegkundig specialist/verpleegkundige of met de afdeling genetica (tel 088-7553800).

Wanneer wordt er gedacht aan een erfelijke aanleg voor borstkanker?

In Nederland krijgt ongeveer 1 op de 8 vrouwen borstkanker. Ongeveer 5% tot 10% van deze vrouwen heeft een erfelijke aanleg voor borstkanker. Aanwijzingen voor een erfelijke oorzaak zijn onder andere: borstkanker op jonge leeftijd, borstkanker in beide borsten, bij meerdere familieleden, bij een man, bepaalde kenmerken van de borstkanker (triple negatief) of naast borstkanker ook eierstokkanker of prostaatkanker in de familie. Als er aanwijzingen zijn voor een erfelijke oorzaak, dan komt een persoon die borstkanker heeft (gehad) in aanmerking voor een DNA-test. Regelmatig komt er zowel borst- als eierstokkanker voor in families. Daarom testen we genen die een oorzaak kunnen zijn voor het ontstaan van borstkanker en/of eierstokkanker.

Genen

Ieder mens heeft ongeveer 20.000 verschillende genen. Een gen is een stuk DNA dat de erfelijke aanleg bevat voor een bepaalde eigenschap of functie. Verschillende genen kunnen kanker veroorzaken als daarin een afwijking aanwezig is. Zo'n genafwijking heet een mutatie.

Waarom kan een DNA-test voor u belangrijk zijn?

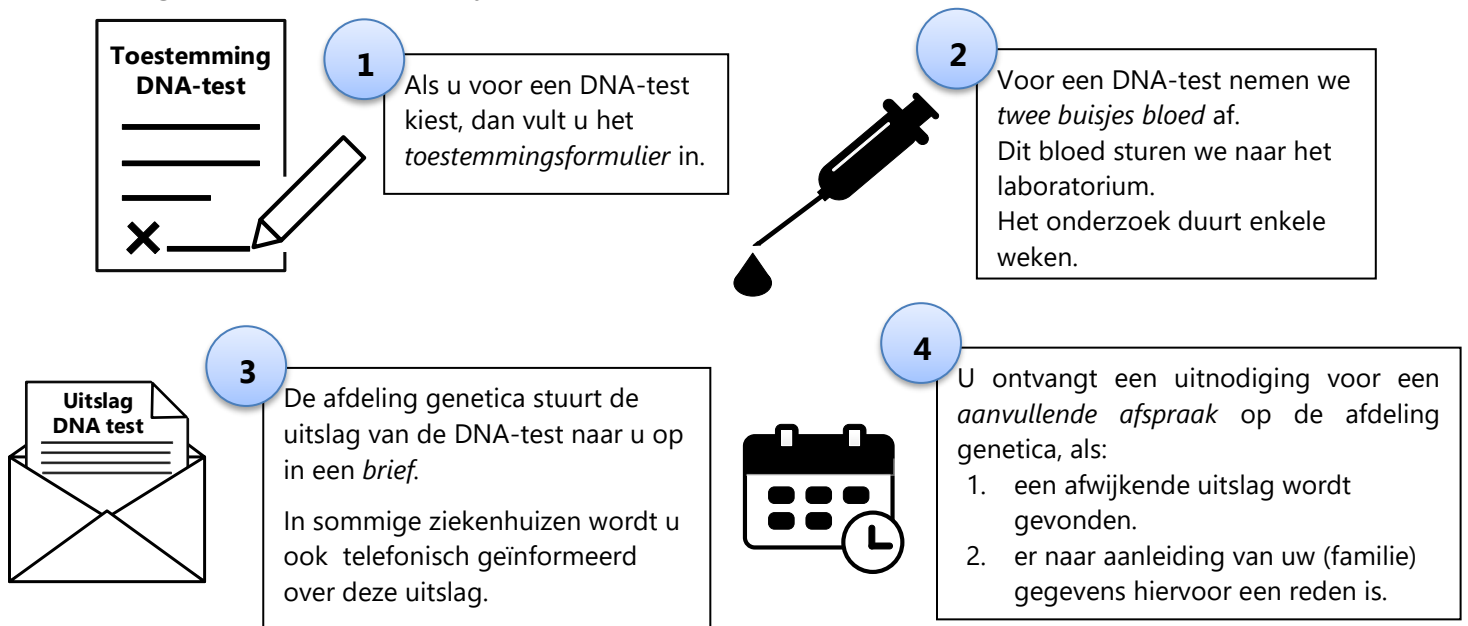
De uitslag van een DNA-test kan op meerdere manieren voor u van belang zijn:

- De uitslag kan de keuze voor uw borstoperatie bepalen.
- De uitslag kan de keuze voor uw chemotherapie bepalen.
- Bij een mutatie kan er soms ook een hoger risico zijn op eierstokkanker. Mogelijk geldt dan het advies om de eierstokken preventief te laten weghalen.

Als u een erfelijke aanleg hebt, dan hangen de gevolgen voor u af van:

- het gen waarin de erfelijke aanleg is gevonden en
- uw leeftijd.

Hoe gaat een DNA-test in zijn werk?

Wat zijn mogelijke gevolgen voor uw familieleden?

Als u een mutatie hebt in één van de geteste genen, dan is deze vrijwel altijd afkomstig van één van uw ouders. U kunt deze mutatie wel of niet doorgeven aan uw kinderen. Ieder kind van u heeft dan 50% kans op de mutatie. Zowel mannen als vrouwen kunnen drager zijn. Als we bij u een mutatie vinden, dan kan een DNA-test dus voor meerdere familieleden belangrijk zijn. Als familieleden ook drager zijn van de mutatie, dan kunnen zij in aanmerking komen voor extra controles om kanker vroeg op te sporen of operaties om kanker te voorkomen.

Wat gebeurt er als er geen mutatie wordt gevonden?

De meeste patiënten, namelijk 90 van de 100 patiënten met borstkanker, ontvangen het bericht dat er geen mutatie is gevonden in één van de geteste genen. Een erfelijke oorzaak is nooit helemaal uit te sluiten, omdat er mogelijk andere (nog niet ontdekte) erfelijke factoren een rol spelen bij het ontstaan van borstkanker.

Soms kan er alsnog een reden zijn voor extra controles van de borsten of een preventieve operatie van de eierstokken, bijvoorbeeld als meerdere familieleden van u borst- of eierstokkanker hebben gehad. Uw behandelend arts of verpleegkundig specialist vraagt of andere familieleden borst- of eierstokkanker hebben (gehad). Als het nodig is, dan ontvangt u een uitnodiging voor een aanvullend gesprek op de afdeling genetica voor extra adviezen. Een zorgverlener van de afdeling genetica brengt samen met u de familie verder in kaart en bespreekt de mogelijkheden. Soms is er een reden om nog een DNA-test van andere genen te doen.

Wat gebeurt er als er wel een mutatie wordt gevonden?

U ontvangt een afspraak voor een gesprek met een zorgverlener van de afdeling genetica. Dit gesprek is gericht op uw situatie, zoals uw risico op kanker, mogelijkheden om kanker te voorkomen of vroegtijdig op te sporen en de gevolgen voor uw familie. U krijgt ook een familiebrief om uw familieleden te informeren. Die kunt u aan familieleden geven die in aanmerking komen voor een DNA-test.

Na het uitslaggesprek kunt u ondersteuning krijgen, bijvoorbeeld bij het verwerken van de uitslag, het maken van keuzes en het informeren van familieleden. De afdeling genetica heeft hiervoor gespecialiseerde maatschappelijk werkers.

Uw verdere behandeling bespreekt u met uw behandelend arts en samen neemt u hier beslissingen over.

Wat gebeurt er als de uitslag onduidelijk is?

Er is een kleine kans dat er in uw DNA een 'onzekere variant' wordt gevonden. Dit betekent dat op dit moment nog niet duidelijk is of die verandering onschuldig is of een rol heeft gespeeld bij het ontstaan van de borstkanker bij u. Bij een onduidelijke uitslag ontvangt u een uitnodiging voor een afspraak met een zorgverlener van de afdeling genetica. Hij/zij brengt de familiegegevens verder in kaart en bespreekt de uitslag van de DNA-test met u. Soms is aanvullend onderzoek mogelijk bij familieleden. In de meeste gevallen blijft de betekenis van een 'onzekere variant' onduidelijk.

Wat als u twijfelt over een DNA-test?

Het komt soms voor dat mensen twijfelen over de DNA-test. Het is goed om te bespreken wat de reden is voor uw twijfel. Uw behandelend arts of verpleegkundig specialist begeleidt u bij uw keuze. Het is ook mogelijk om een aanvullend gesprek te hebben op de afdeling genetica. Het kan zijn dat uw behandelend arts dit voorstelt. U mag hier natuurlijk ook zelf om vragen. Uw behandelend arts verwijst u dan naar de afdeling genetica.

Patiëntverenigingen

Stichting Erfelijke Kanker Nederland (SEKN) is onderdeel van Borstkanker Vereniging Nederland (BVN). SEKN is er voor mensen met (mogelijke) erfelijke aanleg voor borst- en eierstokkanker. Meer informatie: <https://kankerindefamilie.nl/>. Ze helpen u graag bij uw vragen, zorgen en twijfels.